

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 668
van **MIEKE SCHAUVLIEGE**
datum: 1 februari 2021

aan **LYDIA PEETERS**
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Kleiputten Terhagen (Boom) - Saneringsplicht De Vlaamse Waterweg nv (DVW)

In het antwoord op schriftelijke vraag nr. 471 (2019-2020) aan minister Demir (vandaag diende ik over de sanering van de kleiputten Terhagen ook schriftelijke vraag nr. 668 in, aan haar gericht) werd gewezen op de saneringsplicht van De Vlaamse Waterweg nv (DVW) inzake de kleiputten Terhagen. Vandaar deze vraag aan minister Peeters.

1. De saneringsplichtigen zijn DVW en de provincie Antwerpen. Ze zijn verantwoordelijk voor zowel de tijdelijke als de definitieve sanering.

Wat is de taakverdeling tussen de verschillende partners?

Graag een stand van zaken van de gemaakte afspraken, een overzicht van de verschillende werken, de betrokken partners en de termijnen van uitvoering.

2. Graag had ik het opgemaakte actieplan in het beheer van het afvalstort door DVW als bijlage ontvangen.
3. In welk budget heeft DVW voorzien om de gemaakte afspraken zowel inzake tijdelijke als definitieve sanering uit te voeren (incl. het budget voor het naleven van de bewarende maatregelen op het asbeststort als voor onvoorziene omstandigheden zoals vandalisme, stormen enzovoort)?

Graag een overzicht van het volledige budget en de termijn. Graag ook een overzicht van de al gemaakte kosten door DVW.

4. De nabestemming wordt omschreven als natuurgebied met laagdynamisch recreatief gebruik.

In welk budget heeft DVW voorzien om mee te financieren in deze nabestemming? Komt de herinrichting van dit gebied in aanmerking voor de ontwikkeling van landschapspark zoals beschreven in het regeerakkoord? Werden daarvoor gesprekken aangeknoopt met minister Demir?

5. Momenteel voert DVW periodieke (6-maandelijkse) inspecties uit. Op basis daarvan worden, indien nodig, remediërende maatregelen genomen. Zo werden half januari werken uitgevoerd op het asbeststort naar aanleiding van de inspectie van november.
 - a) De werken werden niet gecommuniceerd. Ook de gemeente werd niet geïnformeerd en kon dus niet anticiperen op vragen van omwonenden.

Waarom wordt daarover niet gecommuniceerd?

- b) Remediërende maatregelen in januari op basis van inspectie begin november.

Komen deze acties niet te laat?

- c) Zijn zesmaandelijks inspecties voldoende?

ANTWOORD

op vraag nr. 668 van 1 februari 2021

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. De Vlaamse Waterweg nv (DVW) en de provincie Antwerpen zijn inderdaad, als respectievelijke eigenaars van de betreffende percelen, verantwoordelijk voor tijdelijke bewarende maatregelen en voor het uitvoeren van de definitieve sanering van hun percelen.

In oktober 2020 verklaarde OVAM zich akkoord met de uitgangspunten van de sanering. In december 2020 werd het project-MER goedgekeurd. Thans wordt de omgevingsvergunningsaanvraag voorbereid alsook het Bodemsaneringsproject.

Parallel loopt de aanpassing van het PRUP met het oog op de nabestemming met als natuurgebied met laagdynamisch recreatief medegebruik. In optimale omstandigheden zal het definitieve saneringsproject effectief kunnen starten in 2022.

Het saneringsproject is omvat vier stappen die fasegewijs binnen het gebied zullen worden uitgevoerd: gefaseerde rooiingswerken binnen het Projectgebied, afdekken van vervuilde grond met folie, afdekken van het terrein met propere grond (dit is de eigenlijke sanering), en tot slot eindafwerking en landschapsherstel met herbebossing. De voorbereiding van dit definitieve saneringsproject is een gezamenlijk initiatief van de provincie Antwerpen en DVW, bijgestaan door een intendant, en verloopt in nauwe samenwerking met Lantis, alsook met de gemeente Boom en de gemeente Rumst. Deze samenwerking is al verschillende jaren lopende, en is verankerd in verschillende samenwerkingsovereenkomsten. De vorderingen van het project worden opgevolgd door de stuurgroep, waarin alle partijen vertegenwoordigd zijn, alsook lokale wijkcomités (Wijkcomité Bosstraat en Actief Terhagen).

De opzet is om in het gebied van de Kleiputten van Terhagen te Boom en Rumst - te komen tot een correcte en definitieve sanering van de daar gesitueerde storten én de realisatie van een landschapsherstel met maatschappelijke meerwaarde.

Samengevat zijn de volgende werken gepland:

- Aanleg van een kade langs de Rupel, werfweg en tunnel onder de Kapelstraat (Lantis). Nadat de grondaanvoer plaats heeft gevonden wordt de kade terug afgebroken (Lantis), en de werfweg en de tunnel ingericht als een ecocorridor en ecotunnel;
- gefaseerde rooiing (Lantis). De houtstammen worden ter plaatste in vijvers begraven om CO2 te bergen;
- geschikt maken van de stortmassieven voor het aanbrengen van afdekfolies, kleimatten en drainagematten (Lantis);
- afdekken van de folies met niet-vervuilde gronden (Lantis);
- realisatie van nieuwe morfologie conform de omgevingsvergunning (Lantis);
- herbebossing, aanleg rietmoeras, wandelpaden, en dergelijke meer conform de omgevingsvergunning (Provincie en DVW).

De uitvoeringstermijn van de werken wordt geschat op een 7-tal jaar. Er wordt fasegewijs in zones gewerkt, waarbij het asbeststort bij aanvang wordt aangepakt. Zodra een zone is afgewerkt wordt meteen de herbebossing aangepakt.

2. Conform de door OVAM en gemeente Boom opgelegde voorzorgsmaatregelen m.b.t. het asbeststort heeft DVW risicovolle plaatsen afgedekt met geotextiel en grond, de periferie van het asbeststort omheind en voorzien van waarschuwborden die een verbod op betreding omvatten en wijzen op mogelijke risico's bij betreding.
3. Tot op heden werden door DVW volgende investeringen gedaan m.b.t. de Kleiputten Terhagen:
 - Heraanleg van de toegangsweg aan de achterzijde van de woningen langs de Bosstraat, inclusief gedeeltelijke sanering van het asbeststort (sanering van de betreffende percelen), uitgevoerd tussen 2014 en 2015: totale kostprijs = 1.028.911,51 euro.
 - Bewarende maatregelen van het asbeststort (zoals o.a. het tijdelijk afdekken van niet hechtgebonden asbest, het omheinen van de site, het plaatsen van signalisatie, e.d.m.): totale kostprijs = 698.293,88 euro.
 - Bijdrage in de voorbereidende studies 68.151 euro.

De eigenlijke saneringswerken maken deel uit van het Lantis-project.

Nadien is een investering vereist voor de afwerking van het gesaneerde terrein waarvoor de kosten worden gedeeld door provincie en DVW a rata van de oppervlakte. Deze kosten dienen nog te worden begroot;

4. De voorziene nabestemming, na de definitieve sanering, wordt natuurgebied met laagdynamisch recreatief medegebruik.

Het doel is in eerste instantie een herbebossing waarbij dit natuurgebied (deels) open staat voor laagrecreatief medegebruik zoals wandelen en fietsen. Sommige delen zullen, door hun morfologie (steilten, natte partijen), de facto minder toegankelijk zijn. De exacte kosten van de eindinrichtingswerken zijn actueel nog niet gekend.

De betreffende inrichtingskosten zullen voor 28% door DVW gedragen worden en voor 72% door de Provincie Antwerpen.

5. a) Er werd wel degelijk gecommuniceerd. De voortgang van het saneringsproject, alle maatregelen en acties inzake inspecties op het terrein én te nemen voorzorgsmaatregelen op het terrein worden opgevolgd door de stuurgroep, waarin alle partijen vertegenwoordigd zijn. Zowel de inspectie als de voorbereiding van de maatregelen zijn aangekondigd in deze stuurgroep. De laatste stuurgroep vond plaats op 4 februari 2021.
Bovendien worden alle evoluties, inspectieverslagen en stuurgroepverslagen ter beschikking gesteld op de website <https://kleiputtenterhagen.be>.
- b) De inspectie waarnaar wordt gerefereerd vond plaats op 8 december 2020. Deze inspectie toonde aan dat zolang het terrein niet wordt betreden er geen menselijk risico is. Tijdens de inspectie werden wel enkele vaststellingen gedaan die beperkte ingrepen noodzaakten: dichten van enkele erosiegeulen op het terrein, herstellingen van omheining.
Op basis van het ontvangen inspectierapport werden onderhoudswerken uitgevoerd van 15 tot 20 januari 2021.
- c) Op regelmatige basis vinden er inspecties op en rond het voormalige asbeststort plaats, zoals werd opgelegd in de voorzorgsmaatregelen van OVAM en de gemeente Boom. Dit om de goede staat van de opgelegde voorzorgsmaatregelen te controleren.

Deze inspecties worden tweemaal per jaar uitgevoerd door een erkend bodemsaneringsdeskundige in aanwezigheid van een afgevaardigde van DVW. Daarnaast wordt ook tweemaal per jaar een controle uitgevoerd door de Gemeente Boom. Tussendoor worden ook rondgangen georganiseerd in functie van

specifieke voorvallen. Door de regelmaat van deze inspecties en controles kan kort op de bal gespeeld worden zodat afwijkingen en/of incidenten snel en adequaat verholpen kunnen worden. Op basis van de laatste inspectie van 8 december 2020 werden onderhoudswerken uitgevoerd van 15 tot 20 januari 2021.

Inmiddels werden afspraken gemaakt tussen de provincie, DVW en de gemeente Rumst om vanaf het eerste kwartaal van 2021 vier bijzondere veldwachters in te zetten om meer toezicht te houden op het terrein. Dit houdt in dat op een nog meer permanente basis controles van het gebied kunnen worden uitgevoerd.